

O světě naruby a o velbloudovi, co prošel uchem jehly

text: čtení + Mt 5,3-6

j+s 30.11.2014

čtení: **Iz 11,1-9**

1. advent

písně: 273 Svítá 15 651 296 699 (VP: 274, 646)

Iz 11,1-9 I vzejde proutek z pařezu Izai a výhonek z jeho kořenů vydá ovoce. ² Na něm spočine duch Hospodinův: duch moudrosti a rozumnosti, duch rady a bohatýrské síly, duch poznání a bázně Hospodinovy. ³ Bázní Hospodinovou bude prodchnut. Nebude soudit podle toho, co vidí oči, nebude rozhodovat podle toho, co slyší uši, ⁴ nýbrž bude soudit nuzné spravedlivě, o pokorných v zemi bude rozhodovat podle práva. Žezlem svých úst bude bít zemi, dechem svých rtů usmrtí svévolníka. ⁵ Jeho bedra budou opásána spravedlností a jeho boky přepásá věrnost. ⁶ Vlk bude pobývat s beránkem, levhart s kůzlem odpočívát. Tele a lvíče i žírný dobytek budou spolu a malý hoch je bude vodit. ⁷ Kráva se bude popásat s medvědicí, jejich mláďata budou odpočívát spolu, lev jako dobytče bude žrát slámu. ⁸ Kojenec si bude hrát nad děrou zmije, bazilišku do doupěte sáhne ručkou odstavené dítě. ⁹ Nikdo už nebude páchat zlo a šířit zkázu na celé mé svaté hoře, neboť zemi naplní poznání Hospodina, jako vody pokrývají moře.

Číst bibli znamená číst hodně staré texty, které se vyjadřují jinak než třeba dnešní noviny (obsahově jsou taky mnohem trvanlivější než noviny). Obraz o proutku a pařezu byl kdysi zařazen do bible nejspíš proto, aby inspiroval víru a podepřel naději, a zkouší to i na nás.

Z pařezu vyraší proutek a když se rozhlédnete, všude samá spravedlnost, vlk s beránkem pospolu, nikdo už nepáchá nic zlého, protože k tomu nás vede Hospodin už odedávna a teď už ho všichni konečně budou znát a uznávat.

Zní to lákavě, tak předvánočně hezky, ale moc reálně to po pravdě řečeno nevypadá a ani nikdy nevypadalo. Z krásného stromu zůstane zítra pařez, ale že by to mělo jít i naopak? To sotva... Vůbec to není tak,

že by jim snad tehdy scházely vědomosti a znalosti, jak to v přírodě a ve světě chodí. To znali moc dobře. Jenomže biblický prorok nelíčí, jak to chodí v přírodě, nýbrž provokuje. Popíše to obráceně, než je zvykem – protože mluví o něčem, co úplně obvyklé není, tak ať si čtenáři trochu lámou hlavu, jak to vlastně myslel a kam míří.

Mluví o Božím království. Jak to tak líčí, je to tu samá spravedlnost a pokoj a všichni poznali a uznávají Hospodina. Vize je to perfektní, ale má háček: tohle království není na žádné mapě (takže do něj odtud nelze emigrovat) a není ani v žádném jízdním řádu (že bychom si počkali, až vypukne). Nedá se dobýt silou, nedá se vymyslet ani zkonstruovat, nedá se přivolat. A přitom je blízko. Dokonce už mezi námi (řekl Ježíš).

Prý mezi námi, jenže my máme zkušenost jinou: z obdarovaného člověka je posléze břídil, z inspirujícího kazatele žvanil, z odpovědného státníka karikatura, ze stromu pařez... A prorok Izajáš na to řekne: Boží království znamená, že tyhle věci nabere opačný směr.

Kdy a kde to bude k vidění, těžko říct. Možná už teď a všude: jen se musíte dobře dívat.

Přemítali tedy, kudy té věci přijít na kloub. Z dějepisu si pamatovali, že měli kdysi slavnou říši, to když jim kraloval David. Jenže přišli vojáci a bylo po říši. Zbyl z ní, řekněme, pařez – že by se to zase dalo obnovit? Však všem králům od té doby přezdívali “syn Davidův” (jednou tak pojmenují i Ježíše). Možná tedy některý z těch “synů Davidových” obnoví, co bývalo, ale bude to chtít hodně prostředků, silné vojsko, dobrou diplomacii, kus štěstí a kdoví co ještě...

Jenže o ničem z toho prorok nemluvil. “Z pařezu vyraší proutek,” povídá, ale kupodivu nemluví o pařezu Davidově, nýbrž o pařezu Izai (to byl Davidův otec). Nezmýlil se, jen chtěl říct něco jiného, než si představovali. Totiž že se nebude navazovat na Davidovy slavné a velké chvíle, nýbrž na něco jiného, na nenápadnou událost, která té Davidově slávě

předcházela: to když jeden jiný prorok přišel do Izaiovic rodiny a vybíral budoucího vládce. Izai přivedl sedm synů, krásných, na krále by se hodili. Sedmička je číslo plnosti, jenže Hospodin si vybral toho osmého, s nímž nikdo nepočítal. Ještě to ani mužský nebyl, teprve kluk.

Na něco takového v Bibli narazíte častěji: že Bůh vybere někoho, s kým se vůbec nepočítalo, a právě ten má vysvobozovat. Zase svět naruby. Zas je to jinak, než by člověk rozumem spočítal. Tenkrát u Izaiů na dvorku vybral Boží prorok kluka, který pásł ovce, a začala velká budoucnost. O pár století později se o kousek dál, v Betlémě, narodilo dítě, s nímž se rovněž nepočítalo. Říkáme té události Vánoce. Slovo Boží se tehdy stalo lidským tělem, ale ani mužský to ještě nebyl, teprve kluk. Takhle nenápadně začínala Boží budoucnost pro lidi. Ani si toho v tu chvíli většinou nevšimli a rozhodně s ní nepočítali.

Řekl bych, že tenhle starodávný prorocký pohled na svět musel lidi dost provokovat (a bude provokovat vždycky). Proutek z pařezu je hezká představa, jenže realita je jiná; kde by se tu vzala jaká spravedlnost? Kde by se vzalo poznání Hospodina, aby ho všichni uznali? Svět je přece pořád horší a horší, stačí se podívat. Jen si pusťte zprávy nebo si přečtěte noviny, co se děje. Připadá vám to jako Boží království nebo jako Boží spravedlnost? A koukněte na církev: připadá vám jako učiněný ráj? Máte snad dojem, že se věci začínají lepšit, od pařezu ke stromu?

Starodávný Boží prorok si ty námitky klidně vyslechne, a pak se vytasí s adventem neboli s očekáváním: “Lidi, dejte si říct, že je to všechno naruby. Pravý svět je ten Boží (o němž pochybujete, jestli vůbec existuje) – zato my žijeme obráceně, vzhůru nohama, a měli bychom s tím něco dělat. Boží kralování se přiblížilo, ba už je mezi námi. Lidi na něj moc neslyší a žijí si po svém, to jest po zlém a po nešťastném. Tak to bylo vždycky, ale to, že to tak bylo vždycky a že to tak dělají všichni, ještě neznamená, že je to normální. Není! V tomhle se zkrátka musí jít proti proudu a už bychom s tím měli začít.”

Tak tohle jim Izajáš řekl a pak přišla prorocká rada číslo dvě: “Začít se má tou Boží nadějí, co vypadá jakoby naruby. Koukáte na pařez, vzpomínáte, jakou měl minulost, ale to není celé, ještě k tomu přiberte naději do budoucna, vždyť je to naděje od Boha!”

Má pravdu tenhle prorok: že se svět zlepší, to je pravděpodobné asi tak, jako že z pařezu vzejde proutek. Nebo že velbloud projde uchem jehly. Nebo že se věčně platné nebeské Boží slovo stane tělem obyčejného člověka. A že ten člověk špatně skončí a právě to že bude start pro naši záchranu. Pravděpodobné to věru není. A přece proutek vyrašil, velbloud jehlou prošel, Slovo se stalo tělem a Ježíšova smrt je startem pro naši cestu k Božímu cíli. Tak to k lidským chmurným úvahám a předpovědím nezapomeňte přibrat.

Dějiny jsou plné nápadů, jak ten ráj na zemi urychlit (obvykle končily hranicemi pro odpůrce, vyhnanstvím, popravami či hromadnými sebevraždami v různých sektách). Starodávný prorok žádné urychlovací recepty nenabídl (co jako musíte dělat, abyste si přivodili Boží království a způsobili spasení). Nebyl naivní a když mluvil o světě naruby, čekal nápravu toliko od Boha. A pevně věřil, že se dočká.

Boží slovo se pak v Kristu stalo tělem a staré proroctví se naplnilo. Ten výhonek z pařezu, co o něm prorok mluvil, se jmenuje Ježíš a byl pověřen funkcí posledního a svrchovaného Soudce. Soudí podle pravdy, nikoli podle toho, co kdo povídá nebo předstírá. Odsoudil svévoli, odmítl pokrytectví, ukázal, jak velikou hodnotu má lidskost – a že je možné se k němu přidat.

A zas roky letěly a dnes jsme tu my a je to na nás. Nežádají se po nás žádné hrdinské činy: stačí pravdivost, milosrdenství a láska po způsobu Pána Krista, toho výhonku z pařezu, jenž je naším Pánem. Protože to hlavní (to nepravděpodobné, co je pravda) čekáme od Boha a pevně věříme, že se dočkáme.